

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 6Ssk/100/2023
Identifikačné číslo spisu: 7020200257
Dátum vydania rozhodnutia: 29. júna 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:7020200257.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu: V.. Y. B., narodený XX. T. XXXX, bytom v N. H., L.. Š. XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo dňa 9. marca 2020, Číslo: 29601-4/2021-BA, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. februára 2023, č. k. 5Sa/12/2020-28, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Účastníkom konania n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo dňa 13. februára 2023, č. k. 5Sa/12/2020-28 postupom podľa 100 ods. 2 písm. a/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) prerušil konanie vedené pod sp. zn. 5Sa/12/2020 až do právoplatného skončenia veci pod sp. zn. 7Sa/3/2020.

2. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zrušenia rozhodnutia žalovanej zo dňa 9. marca 2020, Číslo: 29601-4/2020-BA, ktorým podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trebišov (ďalej aj ako „pobočka žalovanej“) zo dňa 28. februára 2019, Číslo: 200-001232-CA01/2019, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobca nemá nárok na nemocenské v období od 23. 11. 2018 do skončenia dôvodu na jeho poskytovanie.

3. Predmetom rozhodovania vo veci 7Sa/3/2020 je rozhodnutie týkajúce sa povinnosti odvádzať poistné na nemocenské a dôchodkové poistenie žalobcu. Pobočka žalovanej rozhodnutím zo dňa 26. júla 2019, Číslo: 700-3910304119-GC04/19 predpísala poistné na sociálne poistenie za obdobie december 2016 a január 2017 v celkovej výške 159,84 eur. Toto rozhodnutie bolo rozhodnutím žalovanej zo dňa 18. decembra 2019, Číslo: 66324-3/2019-BA v časti výroku zmenené z dôvodu formálneho nedostatku, ale čo sa výšky predpísania poistného na sociálne poistenie týka bolo vecne

potvrdené. Uvedené rozhodnutie žalovanej zo dňa 18. decembra 2019, Číslo: 66324-3/2019-BA žalobca napadol správnou žalobou, ktorá je vedená na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 7Sa/3/2020. Súd v tejto veci vyhlásil dňa 31. januára 2023 rozsudok, ktorý v čase rozhodovania krajského súdu nebol právoplatný.

4. Krajský súd preto dospel k záveru, že konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 9. marca 2020, Číslo: 29601-4/2020-BA bolo potrebné prerušiť, a to až do právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7Sa/3/2020, pretože sa v označenom konaní rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie krajského súdu v predmetnom konaní zásadný význam, t.j. pre určenie povinnosti žalobcu platiť poistné na nemocenské v období december 2016 a január 2017, ako i pre jeho posúdenie nároku na nemocenské od 23. 11. 2018. Vzhľadom k tomu, že súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie krajského súdu, nebola zatiaľ právoplatne skončená, bolo potrebné konanie vedené pod sp. zn. 5Sa/12/2020 o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného 9. marca 2020, Číslo: 29601-4/2020-BA prerušiť, a to až do právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7Sa/3/2020.

5. Zároveň konštatoval, že keďže predmetom konania vedenom pod sp. zn. 7Sa/3/2020 je otázka, ktorá má podstatný vplyv pre konanie, v ktorom sa preskúmava rozhodnutie žalovaného zo dňa 9. marca 2020, Číslo: 29601-4/2020-BA, aj v prípade podania kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7Sa/3/2020, bude potrebné konanie prerušiť, a to až rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7Sa/3/2020.

6. Proti tomuto uzneseniu podal kasačnú sťažnosť žalobca podaním doručeným krajskému súdu dňa 02. 03. 2023. V záhlaví kasačnej sťažnosti (aj keď ju žalobca označuje ako „sťažnosť“, pozn. súdu) uviedol, že ju podáva proti uzneseniu č. k. 5Sa/12/2020-28 a ako žalovaného označil „Okresný úrad Trebišov, katastrálny odbor“, pozn. súdu.

7. V úvode kasačnej sťažnosti uviedol, že podáva sťažnosť v zmysle § 147 a nasl. SSP, pretože napadnuté uznesenie krajského súdu považuje za nesprávne, zmätočné z viacerých dôvodov, a preto je nezákonné. Upozornil, že napadnuté uznesenie obsahuje nesprávne poučenie, pretože podľa jeho názoru do úvahy neprichádza podanie kasačnej sťažnosti, čo má vyplývať z § 439 ods. 2 písm. b/ SSP, ale v žalobcovom prípade bolo možné proti napadnutému uzneseniu podať len sťažnosť v zmysle § 147 a nasl. SSP.

8. Prerušenie konania považoval žalobca za „účelový procesný postup... Vo veci 7Sa/3/2020 sa nerieši žiadna taká zásadná otázka, ktorú by do troch rokov nemohol a nemal riešiť súd v konaní sp. zn. 5Sa/12/2020 nezávisle od konania vedeného pod sp. zn. 7Sa/3/2020. Preto konanie nebolo zrejme aj prerušené. Veď vo veci ide o posúdenie otázky, či rozhodnutie príslušného správneho alebo samosprávneho orgánu nadobudne právoplatnosť voči účastníkovi doručením alebo rozhodnutím na zasadnutí príslušného orgánu, na ktorom sa účastník ani nezúčastnil. Iba od posúdenia tejto otázky sa posudzuje ďalšia otázka, teda začiatok obdobia povinnosti odvádzať poistné samostatne zárobkovo činnnej osoby na povinné nemocenské a sociálne poistenie, u ktorého bola táto povinnosť prerušená. Ide o posúdenie otázky nie zložitej, keďže otázku nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutí vydaného správnym orgánom, resp. orgánom, ktorý pri vydávaní rozhodnutí postupuje podľa správneho poriadku upravuje explicitne zákon o správnom konaní a zákon o advokácii. Túto otázku môžu sudcovia posudzovať rozdielne, ale to nie je dôvodom na prerušenie konania, zvlášť po uplynutí troch rokov od podania žaloby na súd.“

9. Poukázal na § 103 ods. 1 SSP, z ktorého vyplýva, že súd postupuje i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie rozhodnutá. Z obsahu spisu má vyplývať, že účastníci konania neboli nečinní, podávali vyjadrenia k žalobe a vyjadrenie k vyjadreniu naposledy dňa 19. 06. 2020. Následne od uvedeného dátumu, krajský súd neinformoval účastníkov, že chce konanie prerušiť. Postupuje tak po troch rokoch, čo je prekvapením pre žalobcu.

10. Žalobca mal za to, že napadnuté uznesenie o prerušení konania okrem formálnych nedostatkov obsahuje závažný nedostatok pokiaľ ide o postup pri vydaní napadnutého uznesenia po troch rokoch od podania správnej žaloby, aj pokiaľ ide o úpravu poučenia o opravnom prostriedku, ktoré sú v rozpore s ustanoveniami SSP, ako na to poukázal. Podľa žalobcu je nesporné, že súd nesprávnym procesným postupom a nezákonným rozhodnutím porušil aj právo účastníka na spravodlivý súdny proces.

11. Záverom žalobca navrhol, aby „v zmysle § 159 a nasl. napadnuté uznesenie správneho súdu sp. zn. 5Sa/12/2020 zo dňa 13. februára 2023, ktoré vydal sudca zrušil a v konaní pokračovať. O sťažnosti má v zmysle zákona rozhodnúť sudca“.

12. Žalovaná sa ku podanej kasačnej sťažnosti na základe výzvy krajského súdu vyjadrila podaním zo dňa 24. apríla 2023, Číslo: 9423-12/2023-BA. Uviedla, že súhlasí s prerušením súdneho konania, vzhľadom na to, že v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 7Sa/3/2020 sa rieši otázka, ktorá má podstatný vplyv pre konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 5Sa/12/2020 (včasnosť a správnosť zaplateného poistného na nemocenské poistenie žalobcom má podstatný vplyv na posúdenie otázky splnenia podmienok nároku na nemocenské žalobcu), aby bolo konanie pod. sp. zn. 5Sa/12/2020 prerušené až do právoplatného rozhodnutia vo veci pod sp. zn. 7Sa/3/2020. Vzhľadom na uvedené, navrhla kasačnému súde, aby kasačnú sťažnosť podanú žalobcom zamietol.

13. Žalobca na vyjadrenie žalovanej reagoval podaním vyjadrenia, pričom zopakoval rovnaké skutkové okolnosti ako v jeho podanej kasačnej sťažnosti.

14. Najvyšší správny súd ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné zamietnuť.

15. Od 1. júna 2023 nadobudol účinnosť zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (reforma súdnictva), ktorým boli zriadené Správny súd v Banskej Bystrici, Správny súd v Bratislave a Správny súd v Košiciach (ďalej len „správne súdy“). V zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 151/2022 Z. z., správne súdy začnú svoju činnosť 1. júna 2023. Výkon súdnictva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov.

16. Podľa § 452 SSP, na konanie na kasačnom súde sa primerane použijú ustanovenia druhej časti tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 100 ods. 2 písm. a/ SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

19. Podľa § 147 ods. 1 písm. a/ SSP, správny súd rozhoduje uznesením, ak nerozhoduje vo veci samej.

20. Podľa § 152 ods. 1 SSP, proti uzneseniu správneho súdu vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť, ak ju tento zákon nevyklučuje.

21. Podľa § 438 ods. 1 SSP, kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie správneho súdu podľa § 10.

22. Podľa § 439 ods. 1 SSP, kasačná sťažnosť je prípustná proti každému právoplatnému rozhodnutiu správneho súdu, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Podľa § 439 ods. 2 písm. b/ SSP, kasačná sťažnosť nie je prípustná proti uzneseniu, proti ktorému je prípustná sťažnosť.

24. Podľa § 461 SSP, kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

25. Najvyšší správny súd po oboznámení sa so súdnym spisom krajského súdu konštatuje, že predmetom preskúmovacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovanej zo dňa 9. marca 2020, Číslo: 29601-4/2020-BA, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie pobočky žalovanej zo dňa 28. februára 2019, Číslo: 200-001232-CA01/2019 vo veci nepriznania žalobcovho nároku na dávku nemocenské. Vzhľadom na skutočnosť, že na krajskom súde prebieha súdne konanie vedené pod sp. zn. 7Sa/3/2020 týkajúce sa povinnosti žalobcu platiť poistné na nemocenské v období december 2016 a január 2017, krajský súd vyhodnotil, že zodpovedanie tejto otázky, ktorá je predmetom v súdnom konaní sp. zn. 7Sa/3/2020, je pre výsledok tohto súdneho konania podstatná v súvislosti so súdnym prieskumom napadnutého rozhodnutia žalovanej v súdnom konaní sp. zn. 5Sa/12/2020. Na základe uvedeného prerušil súdne konanie sp. zn. 5Sa/12/2020 až do právoplatného skončenia veci sp. zn. 7Sa/3/2020. Úlohou najvyššieho správneho súdu bolo posúdenie, či krajský súd postupoval správne, keď súdne konanie sp. zn. 5Sa/12/2020 prerušil.

26. Na úvod, najvyšší správny súd poznamenáva, že je nesprávny právny názor žalobcu, že zo strany krajského súdu bol nesprávne poučený o opravnom prostriedku, pretože ho krajský súd správne poučil, že vo vzťahu k napadnutému uzneseniu môže podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca. Nesprávne je aj tvrdenie žalobcu, že vo vzťahu k napadnutému uzneseniu mohol podať sťažnosť, pretože napadnuté uznesenie nevydal súdny úradník, ale sudca krajského súdu. Ustanovenia SSP presne špecifikujú, v ktorých veciach rozhoduje senát, sudca alebo prípadne súdny úradník, pričom proti rozhodnutiam súdneho úradníka je prípustná sťažnosť v zmysle § 152 ods. 1 SSP. Rovnako je nesprávny aj žalobcov poukaz na ustanovenie § 439 ods. 2 písm. b/ SSP, pretože ako bolo už vyššie uvedené v danom prípade nebolo možné vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu podať sťažnosť v zmysle § 152 SSP, ale len kasačnú sťažnosť v zmysle § 438 a nasl. SSP.

27. Vo vzťahu k postupu krajského súdu, a to prerušeniu súdneho konania až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci 7Sa/3/2020, najvyšší správny súd konštatuje, že ustanovenie § 100 ods. 2 písm. a/ SSP umožňuje prerušiť súdne konania z dôvodu vyskytnutia sa predbežnej otázky, ktorá má význam pre rozhodnutie správneho súdu. Táto otázka môže byť predmetom súdneho konania (ako je to v žalobcovom prípade) alebo predmetom administratívneho konania, pričom tieto konania už prebiehajú alebo iniciátorom takého konania môže byť tiež správny súd. Prerušenie súdneho konania tak možno očakávať v takých prípadoch, ak správny súd má pri svojom rozhodovaní posudzovať takú otázku, ktorá by inak mala byť rozhodnutá súdom. V žalobcom prípade jednoznačne z povahy veci, ale tiež obsahu spisu vyplynulo, že v súdnom konaní sp. zn. 7Sa/3/2020 sa rieši otázka jeho povinnosti platiť poistné na nemocenské v období december 2016 a január 2017, ktorej zodpovedanie má jednoznačný vplyv na súdny prieskum rozhodnutia žalovanej v tomto konaní (5Sa/12/2020), vzhľadom na to, že žalobca napadol správnou žalobou rozhodnutie vo veci nepriznania mu nároku na nemocenskú dávku, ktorú si uplatnil v súvislosti so sociálnym poistením samostatne zárobkovo činnnej osoby.

28. Postupu krajského súdu v súvislosti s prerušením konania sp. zn. 5Sa/12/2020, tak nemožno nič vyčítať, keď ten z dôvodu súdneho prieskumu rozhodnutia žalovanej vo veci nároku na nemocenskú dávku prerušil konanie, pretože všeobecné podmienky nároku na nemocenské dávky povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby a dobrovoľne nemocensky poistenej osoby ustanovujú (§ 31 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení), že musia byť splnené podmienky na vznik nároku na nemocenskú dávku počas trvania nemocenského poistenia a musí byť zaplatené poistné na nemocenské poistenie najneskôr v posledný deň kalendárneho mesiaca, v ktorom vznikol

dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky, za obdobie od prvého vzniku nemocenského poistenia povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby a dobrovoľne nemocensky poistenej osoby do konca kalendárneho mesiaca predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky, najviac za obdobie posledných päť rokov predchádzajúcich kalendárnemu mesiacu, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky; podmienka zaplatenia poistného na nemocenské poistenie sa považuje za splnenú, ak suma dlžného poistného na nemocenské poistenie je v úhrne nižšia ako 5 eur. A predmetom súdneho konania 7Sa/3/2020 je práve rozhodovanie vo veci povinnosti žalobcu platiť poistné v období december 2016 a január 2017. Bez právoplatného skončenia súdneho konania v tejto veci by bolo problematické podrobiť súdnemu prieskumu rozhodnutie, ktoré je predmetom v konaní 5Sa/12/2020.

29. Z vyššie uvedených dôvodov, najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť žalobcu postupom podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

30. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP analogicky podľa § 168 SSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho správneho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.